

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő DR. GAAL ENDRE.</p>	<p>Megjelenik minden vasárnap. Kéziratok nem adnak vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereida), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.</p>
---	--	--	--

Venitel

Oda benn csillogó, értéktelen apró ajándékokkal megrakott karácsonyfák díszlenek szemképrázlatú színpadi világításban, de nekünk a pártalakulás küszöbén nem szabad állapnunk anélkül, hogy figyelemmel ne legyünk férfi körünk, számot ne vessünk multunkal, s jövő magartásunkat ahhoz képest ne szabályozzuk. És ezt érdeklünkben áll megenni nemcsak azért, hogy a szörnyű családások után ismét tévútra ne jussunk, nemcsak azért, hogy önmagunkhoz hívek maradjunk, hanem főleg azért, hogy a vakító fényben, a tömény párával vegyült ködös levegőben, tisztán lássunk.

Minket a csillogó semmisségekkel tele aggatott karácsonyfák már nem érdekelnék, nekünk az Égek többé nem harmatoznak, mi a világra jövő Jézusnak csak férfi korát ismerjük, mi benne csak a szenvedő istenembert látjuk, ki a szeretet magasos erényeért üldözést s a felvilágosultság örök fejlődésű tanának hirdetéseért keresztalált szenvedett. Mi ettől a megközelíthetetlen tisztaságú mestertől tanultuk a szabadságot, az egyenlőséget és a testvériséget, amely még most is magasan lobogó zászlókat díszíti s amely ezer éven át mindig büszke vezetőnk volt tövises pályánkon. Mi ezeket az erényeket fel nem adjuk, mert amint isteni mestereink feltámadott az önmaga igazságában: szenvedhetünk üldözést, kint, börtönt, sőt szenvedhetünk mártír halált, de feltámadunk magasosan, dicsően, mert az ember szabadsága belénk oltott isteni szikra, amely nyomtalanul el

nem tűnhetik, mint isteni rész meg nem semmisülhet.

Oda benn értéktelen apró, ajándékokkal megrakott karácsonyfák díszlenek szemképrázlatú színpadi világításban. A koalíció raktárából előszedték a zászló nyeleket, öcska vegyes címekeket, a katonai bírások számoló golyóit, az ezrednyelv képes ABC-jét, sőt talán még a kéreg papírból készült honvédségi útegeket is. A mellék szobában éhes agensek lesik a jó gyermekket, amint előbb tartózkodva, később mind kevesebb óvatossággal közelednek. Egyiknek egyet, a másiknak mást kínálnak, az értékebb tárgyak azonban mégis csak nekik maradnak.

Azok az engedmények azonban, melyekért a magyar ellenék annyit küzdött a multban, még csak jelképileg, csillogó játékképp sincsenek a karácsonyán. A külön vámterület, az önálló bank, a magyar hadsereg, a külképviselet, sőt bárcsak a vezényleti nyelv, mind de mind feledve vannak; 1906. április 9-én lekerültek a napirendről s azok helyett állandóan kísért a katonai létszámemelés, a hadsereg fenntartásának és fejlesztésének milliárdos réme, a szerb, oláh, tót, szász terjeszkedés féltékenysége úgy, hogy ma már a nemzeti kívánalmak egy szép álom szétfoszoló képei gyanánt tűnnek fel.

A pártalakulás küszöbén nem szabad állapnunk anélkül, hogy számot ne vessünk a viszonyokkal. Miért kínálják azokat az értéktelen apró ajándékokat, mit használnak nekünk a zászló és cimere kérdését megoldása, a katonai bírások, az ezrednyelv? Azt igazán megérteni nem tudjuk. Ha ennek a

gyerekes kínálatnak némi nemzeties zamatját nem is tagadhatjuk el, azokban államfentartó eredményeket még sem kereshetünk, ezek hiányában pedig csak karácsonyfa díszek maradnak s hivatásuk az annektálás tévedéseiben nyilvánvaló. Így volt s így is lesz az mindig s elég sajnós, hogy éppen a nemzet vezérei állottak be vigéceknek.

A székely nép sokkal felvilágosultabb semhogy mindezeket így ne tudná, sokkal körültekintőbb, semhogy azok jelentőségét ne ismerné, de sokkal önzetesebb is, semhogy e lelkisínyleseket magára nézve sértőknek ne találja. — 1867. óta élete családás volt, önzetlen tisztaságú lelke mesterséges reményekből élt. Egyik ígéret kiszorította a mászt szívéből s most, hogy 1906. óta a legfőbb csalódáson átesett, immár csak önmagára támaszkodik, a karácsonyfát közönyösen nézi, de a pártalakulás küszöbét át nem lépi, mert az apró ajándékokból nem kér részt, az ő szívében a függetlenség isteni szikrája él, mely feltámad az önállóságban, hirdetni a a dicső szabadságot a láncait immár zörgető emberiségnek.

Venitel!

Emlékezés.

Haj, — minő világ volt ezelőtt néhány évvel!! Akkor, mikor Sárpy kormánybiztos egy század huszár és egy szakasz csendőr fedezete mellett adta le hivatalos vizitjeit. Hogy kétkedünk megfélemlíthetetlen bátorságunkkal, hogyan szónokoltunk hazafias neki lendüléstünkben. Gyűléseztünk, üléseztünk, szervekedtünk s tudja Isten még mindent csináltunk. Már-már elérünk volt addig a pontig, hogy az osztrák is komolyan kezdett volt venni.

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Odakinn a keresztutnál...

Irtó: G. K.

Odakinn a keresztutnál,
Híres csárda: »Betekints! áll.
Két szál cigány a bandája,
Szegény legény vigan járja.

Összeveri olykor, olykor,
Mit meghagyott még a jobb kor;
Összeveri sarkantyuját,
Menyő üsse a pandurját!

De amig ő ott benn járja,
A csaplárné elarúlja,
Dij van tűzre a fejére;
Hej, be jó lesz az tűzőre!

»Busat cigány, az áldodat,
Ne kiméld rongy szerszámodat!
S huz a cigány, huz igazit;
...Odakinn a Ráró nyelit.

Egy-két perc csak és a betyár
Hegyen-völgyön régen túl jár;
A hült helyét hagyta csak ott,
S tisztelteti a csendbiztost.

Nem vágyom..

Irtó: P. I.

Nem vágyom én a falunkba vissza
Amióta légedet elvittek,
Kis ablakod gyászba van borulva,
Temető lett a virágos kerted.

Ahol annyit jártál nyári reggel,
Friss virággal, hóféhér kezdedben,
Kis kertedre őszi árnyak szállnak,
Hervadt rózsák uj tavaszra várnak.

Üress lett már, üress lett a fészek,
Bánat száll a lábacskád nyomába,
Minden sirat, minden gyászol téged,
Minden olyan minttha visszavárna.

Pedig nem jössz ide vissza többé...
A rózsák se nyílnak ki tavaszra,
S ahol annyit ültél ketten nyáron...
Nem hull virág rád az almafáról...

Faluvégén csalogató csárdába'...

Irtó: G. K.

Faluvégén csalogató csárdába',
Vigan iszik az alföldi haramja.
Gazdag bojtárt gyilkoltak meg az éjen,
Odakint a »Csalafintás» nagy réten.

»Huzzad cigány, lásd, csak magyarnak húzod,
Ne kiméld, hadd szakadjon a hurod;
Mégfizet majd az a hármás egy Isten,
Ki oda fenn ül a magas mennyekben.

Hej, de kicsi ma nekem ez a szoba,
— Korcsmárosné, bort ide a kupába.
Ritkán vigadhat a magyar igazán,
— Ne remegtesd úgy a kezéd te cigány!

...Menyecském, lelkem, jöjjön hát közelébb,
Hadd fogom meg azt a piciny kis kezét.
Nem tudom mért, úgy fél mindenki tőlem?...
Pedig még szegényt, hej, én meg nem öltem».

Rázza a szél ház előtt az akácját,
Készítgeti a pandur is a láncát,
Hej te szegény betyár legény haramja,
Kár volt neked születni a világra!

»Huzzad cigány, lásd csak magyarnak húzod,
Mit bánom én, hadd szakadjon a hurod.
Mégfizet majd az a hármás egy Isten,
Ki odalenn ül a magas mennyekben».

»Add meg magad... állj... ne nyulj a fey-
[verhez!]
Hiába is nyulna — ahhoz vagy ehéz.
Tizenkét hajdu ront az egy emberre,
Ugy verik vasba, bajjal, erőlködve.

A megyeház udvarának közepén
Akasztólan veszett el a szép legény.
Három megye ment el oda bámulni,
És egy leány, szöke kis lány... siratni.

Karácsony.

Irtó: G. A.

Tamás — jöllehet néhány évvel idősebb volt, mint én — bizalmas barátom volt. Az egész város mint mintaférjet emlegette s én is csak jót mondhatnék róla.

Ha hivatala után egy alsórsra összeültünk a körben, csak amugy ömlött a vidám élc belőle. Meglehetősen telt alakja szintén megelégedésről tanuskodott.

Kis szöke feleségével nagyon boldogan éltek s mivel már két szép gyermekük is volt: meglehetősen szerényen is. Egyetlen pazarlásnak Tamás részéről a szivarozást mondhatnók: szivar nélkül el se lehetett az ő mosolygós arcát képzelni. A jó szivart nagyon szerette.

Most hogy beköszöntött a tél s itt van a Jézuska ünnepe — gondoltam — meglepem az én Tamásom egy pár jó szivarral. S mivel kért, hogy a karácsony estét töltsék náluk; hozzájuk indulva magammal vittem a szivarokat és a gyerekeknek szánt apróságokat is. Gyönyörű karácsonyunk volt, csikorgott a friss hó lábaink alatt s fehér volt minden. Végig haladva az ablakokból egy-egy dusan díszített karácsonyfa fénye világított ki s körötte aprónépség ujongott. Lelerve ruhámról a havat léptem be Tamásékhoz.

Hirtelen új hatalmasságok támadtak, kik a multat teljesen törölni akarták és helyébe egy olyan új világot teremteni, mely az ő képük és hasonlatosságukra van faragva. — A mindennap fenyegető abszolutizmus réme nem sokakat ijeszített meg, mert bátorságunk igen nagy vala.

Hát mikor még a koalíció uralomra állitva kormányhatalomra vállalkozott?! A városi központok utcáin fáklák lobogtak. Kis, kisebb és legkisebb nagyok, kiket az új idők hulláma valahonnan a mélyről felszínre dobott, kéjjel szedték be az elismerő hódolatok. Erkélyekről, hordók tetejéről, szabadalmazott lapok hasábjain jelentetett be, hol hivatalosan, hól hivatalosan is merésztelt, avagy csak fejét csóválta, kinevezetett hitvány darabontnak és ennek homlokára süttetvén a meggyalázó bélyeg, mehetett Kükutyinba — a csendes magányba. — Örszemek állitattak fel, kiknek feladatává tételett, hogy mindenkinek a koalícióhoz való hűségét és hitét hőmérő pontosságával ellenőrizték s jaj volt annak, akiről az örszem nem megfelelő fokot jeleltett be.

És az ország ekkor várta, illetve várni kezdte a kilátásba helyezett jobb jövőt... Sok idő telt el azután és mindig várt, csak várt. Vár ma is — és várni fog még sokáig.

Ott kezdődött a história, hogy a híres puktumot, melynek alapján a koalíció kormány hatalomra vállalkozott s amelynek tartalma csak évek multán s akkor is indiscretió folytán pattant ki — el kellett titkolni. Ebben igen sok rosz volt s különösen igen sok volt olyan, ami a tett ígérésekkel nem vágtott egybe. — Tehát eltitkolták. — El kellett titkolni az országgal, hogy ők továbbra is ugyanazok maradnak, akik voltak. Megalkuvást nem ismerő hazafiak, kik elveikből szemernyit sem engednek. — Elhitették. — De mert a paktum szerint be kellett az országnak minden olyan régi dolgot adni, mely ellen tüzzel-vizzel küzdöttek, ezeket úgy találták fel, mint saját találmányukat

A kedves szöke asszonyka nagyon örvendett, hogy eljött. A karácsonyfa itt is teljes díszben állott s a fenyegek csaknem roskadozott a sok apró csecse-beccsétől.

S mivel az én megérkezésemmel teljes volt a család; beszólitotta Tamás a gyerekeket is szobájukból. A karácsonyfa boldoggá tette őket s nem győzték nekem — a bácsinak — mutogatni a szép babát, meg a felkantározott paripát. Tamás is őszintén örvendett a szivaroknak.

Az asszonyka meleg teával kínálta meg, mi mellett boldogan elbeszélgettünk. Többek között Tamás kifejeztét adott óhajának, vajha mielőbb megnősülne. Hiszen nem állja semmi utam, elég jó fizetésem van ahhoz, hogy egy szerény családi tűzhely költségeit fedezhetném. No meg a felesége is nélkülöz egy őszinte, jó barátát. Én azt feleltem, hogy még erőll igazán nem gondolkoztam, de különben is ráérünk arra meg.

Tamás most azzal állt elő, hogy a karácsony-estéről eszébe jutott egy jó barátja, kiről nem lesz értéktelen egy pár szót elmondani.

Kiitta teáját, rágyujtott egy szivarra és kezdé:

— Még legény voltam, mikor a dolog történt s a férfi nagyon jó barátom volt. Tehetséges ember, ki ambícióval dolgozott s mindenki dicsérte esztét és tollát. Egyetlen különködése — amiről hallani sem akart — a házaselet. Agglegény volt. De ha megis szöke hozták előtte s kitérni nem bírt; rosszul nyilatkozott a házaseletéről és a nőkről is. Mult az idő s már deresedő hajjal járt közöttünk, de a házassága még csak nem is gondolt. Figyeltem ezt az embert, mert hova-tovább érdekesebbnek tetszett viselkedése s csakhamar tapasztalhattam, hogy ez az eszes, zseniális ember különben a legkonekabb Isten tagadó. »Megalunk és puktum»

Raktáron levő téli egyszerű és diszkalapok beszerzési áron alól. Szolid és pontos kiszolgálás. Az ó-budai különlegesség vászon egyedüli nagy raktára.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR! MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

Van szerencsém a m. t. vevőközönség szives tudomására hozni, hogy tul nagy raktár miatt üzletemben az összes áruk mélyen leszállított árban lesznek eladva

1 méter jó minőségű kreton	20 krtól feljebb	1 méter 70 cm. széles francia mosó flanel	75 krtól feljebb
1 méter gypott delein	28	1 mtr 120 cm. széles szőrszövet sima és mintásott minden színben	50
1 méter finom gypju francia delein	50	1 méter 120 cm. széles sibelin posztók	65
1 méter himsett batist	25	1 méter 140 cm angol sima kelmek	2 forint 25
1 méter mosó (parkét), flanel	25	1 méter 140 cm. angol koastüm gypju kelme	2 50

Továbbá fekete és gyászkelmek nagy választékba, sima és bluz selymek, selyem rezlik lehető legolcsóbb árban. Férfi- és női ruhaszövetek és készruhák, rövid bőr-bérelt kabátok. Női felöltők. Rendkívüli nagy választék férfi nyakkendőkben. Női és férfi feherneműek a legfinomabb kivitelig. Szörme boak és karmantyuk a legolcsóbbtól a legfinomabb kiállításban. Nagy raktár női-, férfi- és gyermekcipőkben. Garnitúrák, függönyök, szőnyegek, kocsitakarók nagy választékban minden árban. Továbbá felhívom az igen tisztelt vevőközönség becses figyelmét, kézimunka, disztargyak és pipere raktáromra, mint nagyon alkalmas karácsonyi és újévi ajándékokra. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri, teljes tisztelettel

POTOTZKY MÁRTON, divat-, kézmű-, rövidáru- és készruha-raktára, CSIKSZEREDÁBAN.

NURIDSÁNY KÁLMÁN

NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT-ÜZLETE, CSIKSZEREDÁBAN.

FIGYELEM!

A t. vevőközönség b. figyelmét felhívom a teljesen újonnan berendezett izléses és jöminőségű áruimra. A karácsonyi idényre tekintve, hogy régi árum egyáltalán nincs, de hogy en is ez alkalommal kedvezményeket nyujtsak vevőimnek, a raktáron levő összes áruimat a rendes ártól eltérve, sokkal olcsóbban szamitom, például:

3 méter kockás vagy csikos posztó aljnak, ezelőtt	kor.	9.—	most kor.	5.—
3 méter kockás vagy csikos angol posztó, ezelőtt		15.—		9.—
5 méter costum-posztó sima, kockás és csikos, ezelőtt		20.—		12.—
1 méter kozmanosi finom karton		—		—60
1 méter flanel, ezelőtt		1.40		—90
1 pár női posztó cipő fűzős, ezelőtt		9.—		6.—
1 pár férfi box cipő fűzős, ezelőtt		20.—		13.—

továbbá mindennemű kézimunka, csugrén, canaván, éjszaki szöveten, smyrna, lenből psantlece futo es előrajz nyomda stb. A mélyen tisztelt közönség pártfogását kérve, vagyok kész szolgálattal:

Nuridsány Kálmán női- és férfi-divatüzlete, Csikszeredában.

5 Apafi Mihály-utca 108. házszám, (Gál András-féle ház). 6

„Utazás a föld körül” nyolc kötet teljesen új, jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A VILÁGHIRŰ KÁSZON-IMPÉRI RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ

kizárólagos elárusítását átvettük s azt naponta friss töltésben — házhoz is elszállítva — helyben 12 fillérért literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a víz hazaszállítását a délelőtti folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyeztetni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizes üveget — kivéve a budai-vizes üveget — cserébe visszafogadunk.

Maradunk kiváló tisztelettel:

Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszeredában.

Naptárak az 1909-ik évre

nagy választékban kaphatók Szvoboda József könyv- és papírüzletében, Csikszeredában.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett

közöltetnek s felvetetnek

A KIADÓHIVATALBAN.

LITTKÉ L. pezsgőborgyár-telepe

— PÉCS. —

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3. sz.

Frigyes főherceg ö. császári és királyi fensége
Salvator Lipót főherceg ö. cs. és kir. fensége es a
„Nemzetközi Hálókocsi”- és „Európai Express-vonat-Társaság”

— SZÁLLÍTÓJA. —

3 PEZSGŐFAJOK: 52
Sport „GRAND VIN SEC”, „FOR ENGLAND” (savanykás),
Casino „EXTRA SEC”, Britania „Extra Dry” cukor nélküli.

CZÁKA BÉLA, mészáros és hentes, CSIKSZEREDA.

A fogyasztó közönség szives figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kíméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelj, legízletesebb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki mindennap, ugymint:

Párisi-, lengyel-, füstölt- és szalámi-kolbász, disznófőtsajt, virsli és stbi cikkekből.

Főtörekvéssem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árak mellett.

Vidéki megrendelést is a legpontosabban eszközölök.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre
3%, 3½%, 4%, 4½% -os kamatra készpénzben.

Személy- és tereza-váltóhitelt

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyéneknek 2½% 10 évi időtartamra.

Díjtalanul nyujtunk bárkinek szakszerű felvilágosítást.

Bankhelyiségünk Budapesten:

VI., Andrassy-ut 62. sz. a. van.

(Válaszbélyeg melléklendő).

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felveszünk.

RÓTH BANKHÁZ, BUDAPEST.

FOLYÓSITUNK: Jelzálogkölcsönök II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%-al, esetleg 5½%-al.

Tisztviselői kölcsönök állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, kezes és életbiztosítás nélkül. — Ugyanezeknek nyugdíjaira is. — Értékpapirokra, vidéki pénzüintezetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyujtunk a Magyar Osztrák Bank kamatlába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi pénzüintezet által nyujtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapirt napi árfolyamon veszünk és eladunk.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzesoportnál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

Vezérképviselőség Csikvármegye területén:

Dr Gaal Endre, Csikszeredában, Apafi Mihály-utca 300. szám (Pototzky-ház).